

NOI TRACII

BULETIN CIRCULAR TRACOLOGIC
al CENTRULUI DE STUDII ISTORICE DE LA VENETIA
Secretariatul de redactie: MILANO, via Larga 11

*Tracii sunt neamul cel mai numeros
și mai răspândit din lume, după cel al Indienilor (Herodot)*

DIRECTOR - FONDATOR: PROF. Dr. IOSIF CONST. DRAGAN   REDACTOR: Prof. MANOIL HAIVAS

ORIGINEA TRACĂ A MACEDONENILOR PREROMANI

de Prof. N. P. VAIDOMIR

L'ORIGINE THRACE DES MACEDONIENS PREROMAINS

Résumé

Les premières nouvelles sur les Thraces de Macédoine datent du V-e s.av. J.-C. et sont dues aux historiens hellènes Hérodote (484-425) et Thucydide (460-395), et plus tard, vers la fin du I-er s.av.J.-C. et le I-er s.ap.J.-C. c'est Strabon qui nous parle de cette ancienne population. Mais les fouilles archéologiques nous témoignent que l'existence des Thraces en Macédoine est beaucoup plus ancienne, à savoir, de la même époque que celle des Thraces de la Thracie, de la Moésie ou de la Dacie, c'est-à-dire au moins deux mille ans av.J.-C. Les historiens grecs d'aujourd'hui se sont occupés, eux aussi, du passé des Thraces, pour établir l'ethnologie réelle de la Macédoine.

Ces érudits grecs, -dont les recherches étaient publiées dans la «Grande Encyclopédie Grecque» et que l'auteur utilise pour démontrer que l'officialité grecque tente de donner une interprétation intéressée au problème, qui pourtant n'a pas de base historique- admettent, sans réserve, l'élément thrace en Macédoine de l'est et du nord, et l'élément illyrique en Macédoine de l'ouest.

Du point de vue historique, on constate que la Macédoine était habitée, au moins cinq siècles avant J.-C., par plusieurs populations thraces et illyres.

Après des recherches, l'auteur a pu identifier nombre de populations thraces, celles de la Macédoine de l'est et du nord sont des Thraces proprement dits, tandis que ceux de la Macédoine de l'ouest sont un mélange de Thraces et d'Illyres, c'est-à-dire Thraco-Illyriens.

Publicăm în continuare studiul asupra Tracilor din Macedonia.

SINTII

Neam trac, locuind regiunile numite Sintia sau Sintichi, în jurul Strimonului», după A. Th. Samotrachis. Același autor mai spune că...«țara s-a numit așa de la numele Tracopelasgilor Sinti» și care, de multe ori, se confundă cu Bisaltia.

Un grup din Sintii traci locuia până și în insula Lemnos.

Același A.T.Samotrachis o confirmă astfel: «*Sintii, popor trac, pomenit de Homer ca locuind în insulele Lemnos, erau la fel cu Sintii din Macedonia sau Saii*», de unde și insula s-a numit Sintia.

De asemenea se găsesc niște Sintii sub numele de Sai, «*popor trac, locuind la început în insula Samotrachia, apoi în jurul orașului Abdera, de pe coastele tracice*».

După Strabon, Sintii, Sintiații sau Sapii ar fi unul și același popor. G. D. Capsalis ocupându-se de Traci, îi dă pe Sintii ca un grup trac. Ca orașe vechi ale Sintilor se pomenesc: Scotusa, Tristol etc.

Scotusa, prin sufixul *-tusa-*, ne amintește de *Sarmizegetusa* dacă.

ODOMANȚII

Țara numită Odomanția, de pe stânga râului Strimon, ai cărei... «*locuitori, după Herodot, erau Peoni, după Tucidide Traci*», constată arheologul grec H. Macaronas.

Tot Macaronas mai constată că țara aceasta a fost locuită mai înainte de neamurile traco-peonice: Siropeonii și Peoplii, care înființaseră capitala lor Siris (azi Seres).

Cum vom vedea, Peonii erau și ei un puternic grup trac, împărțit la

rându-i în mai multe ramuri.

G.D.Capsalis îi dă pe Odomanții ca un grup Trac. Odomanții au fost cucerți de regele macedonean Filip II al Macedoniei.

EDONII

Locuiesc țara Edonia, dintre Strimon și Nestus, care...«*în secolul al VI-lea î.e.n. este cucerită de Edoni, popor trac, după A. Th. Samotrachis, care amintește că pentru prima dată îi menționează Tucidide.*

Nu numai că Edonii au fost Traci, dar și ...«*primii locuitori ai Edoniei au fost tot diferite neamuri peonice și tracice*», după același autor. De asemenea și arheologul Gheroiani socotește pe Edoni ca națiune tracă, locuind și în Peninsula Calcidică. La ei se amintește cultul zeului Bachus, cu proporții de adevărate orgii.

Este cunoscut la Edoni regele Geta (500 î.e.n.), de la care a rămas o monedă cu inscripția «*Geta, regele Edonilor*». Ca orașe vechi ale Edoniei se menționează: Crinide (Filippi), Scavala (azi Cavala), Metona, Eion, Galepsus, Pergam, etc.

MEDII

Medii...«*puternic și războinic popor trac, locuind în țara numită de ei Media*», care cade în partea de Nord-Est a Peoniei, udată de râul Strimon și afluenții săi, corespunzând azi cu ținuturile Petriți și Melenic din Bulgaria, adică colțul sud-vestic al Bulgariei, spre granița cu Jugoslavia și Grecia. G. D. Capsalis îi dă ca Traci și-i trece între neamurile tracice. Locuitorii se mai nu-

meu și Medari.

La început au fost independenți, având regii lor; de multe ori au năvălit în statul Macedoniei, înainte de Filip al II-lea. Au fost învinși de acesta și de Alexandru cel Mare, iar țara lor a fost înglobată în statul Macedoniei.

Ca orașe principale sunt amintite Iamforina, capitală; Petra și Desudava.

DANTILIȚII

Dantiliții...«*națiune tracă, care locuia în jurul muntelui Emus, împreună cu alte națiuni tracice, dintre care cei mai însemnați erau Bessii, iar țara lor, numită Dantiliția, corespunde azi cu un teritoriu de graniță, între Bulgaria și Grecia, la nordul județului Drama al Greciei.*

După Pliniu, țara lor ar fi fost pe dreapta Strimonului, mărginindu-se cu țara Medilor și a Bisalților.

Sub hegemonia regelui Seftis al Odrizilor, au luat parte și ei la răscoala contra Macedoniei (330 î.e.n.) au luptat apoi între națiunile tracice sub numele generic de Dardani, contra regelui Dimitrie al Macedoniei (239-235). Ii aduce la ascultare regele Macedoniei Filip al V-lea, la 183 î.e.n. Romanii supunând Macedonia, Dantiliții, ca și celelalte națiuni tracice, vor recunoaște suveranitatea acestora.

Pe la 85 î.e.n. înțeleși cu Dardanii și Scordiscii, au făcut invaziuni în Macedonia, -fiind izgoniți de Sulla- ca și mai târziu, pe la 29 î.e.n. În timpul stăpânirii romane, țara lor era o eparhie a Traciei.

DERSEII (sau Dereii)

Derseii sunt...«*popor trac, locu-*

ind în partea de nord a regiunii de jos a râului Strimon, amintiți de Herodot și Tucidide».

Țara lor corespunde azi cu un teritoriu dintre județele Seres și Drama, anume la Sud-Vest de Seres.

SATRII ȘI TRAVSII

Sunt încă două popoare tracice, care locuiau în Macedonia de răsărit pe țărmurile râului Nestus și culmile munților Rodope, întinzându-se și în Tracia propriu zisă. Teritoriul locuit de ei cade azi în Bulgaria de sud și la nord de județul Cavala al Greciei. Despre Satri scrie A. Th. Samotrachis că erau...«*un popor tracic, viteaz și războinic*». Se menționează că ei exploatau minele de aur și de argint din munții Pangeului; aveau un oracol renumit, al lui Dionisos, condus de preoți din grupul Bessilor, o ramură a Satriilor, și aveau o ghicitoare, ca la Delfi.

Erau liberi, singura națiune care nu s-a supus lui Xerxes. În numele lor tracic de Satri, *Jericek* recunoaște o înrudire cu albanezul *satr*-(cuțit). Cu atât mai mult, cu cât istoricul Tucidide amintește, printre autohtonii munților, pe Tracii purtători de cuțite, care se numeau *Dious*, și care locuiau în munții Rodope. Se poate ca aceștia să fi fost unii și aceeași cu Satrii.

Despre *Travsi*, spune același autor, că erau un...«*popor al Traciei nord-vestice, la hotarele Macedoniei, locuind părțile sudice ale Rodopei, în valea râului Travus* (după cum afirmă istoricul Herodot).

SAPII (sau Sapeii)

Sapii erau un...«*popor trac, lo-*

cuind partea de răsărit a Macedoniei, către hotarul Traciei, la vărsarea râului Nestus, între Filippi și Abdera». Și G. D. Capsalis îi dă ca Traci. Țara aceasta corespunde azi cu sud-estul județului Cavala.

După unii, Sapii erau una cu Saii și Sintii. În timpul războaielor medice, s-au supus lui Xerxes, mergând alături de Perși, în contra Grecilor. Un rege al lor, anume Avrupoli, în ultimii ani ai hegemoniei macedonene, era aliat cu Romanii, de aceea regele macedonean Perseu a fost nevoit să se lupte cu el.

Sub Romani țara Sapiilor forma una din cele 14 prefecturi ale Traciei, fiind tăiată de via Egnatia, care străbătea «trecătorile sapeene» și care, împreună cu «trecătoarea Corpilor», formau cheile Macedoniei răsăritene.

Orașul principal al Sapiilor se amintește a fi fost Sapei, pe locul unde azi este orașul grecesc Hrisopolis, din județul Cavala.

TRACII CALCIDICEI

Neamurile tracice n-au locuit numai în interiorul Macedoniei, ci și de-a lungul coastelor, ele coborând chiar și în insulele Mării Egeei. Era cu atât mai firesc ca ei să locuiască și peninsula, care înaintea în Egee, ca degetele unei mâini.

Când Grecii au ajuns în Peninsula Calcidică, pentru a întemeia colonii (secolul al VIII-lea î.e.n.), locuitorii de acolo erau Traci, ca și cei din împrejurimi, pentru că numai așa se explică de ce Grecii vechi, vorbind de coloniile din această peninsulă, care erau multe, le numeau «*cele din Tracia*», adică «*Tà epi Thrákis*». Această denumire este explicabilă, deoarece în acea vreme

nu apăruse termenul de Macedonia. Deci o regiune importantă din Macedonia de mai târziu, ca și cea de azi, tot Tracia se numea, ea făcând parte din Tracia propriu zisă, care, după G. D. Capsalis, se întindea de la munții Olimpului și până la Dunăre și Marea Neagră.

Cu timpul peninsula aceasta tragică va fi numită de Greci -*Calcidica*- de la numele orasului grecesc Calcis, din insula Eubea, care întemeiase în această peninsulă cele mai multe colonii.

În peninsula Calcidică sunt amintite, ca locuind, diferite neamuri tracice. Așa aflăm pe Tracii *Botieni* dați ca locuind în jurul Olintului, de G. D. Capsalis și K. Gheroiani; *Bisalții* ajungeau până în inima Calcidiceii, pentru că aceștia nu erau locuitori numai ai Macedoniei răsăritene, ci și ai Peninsulei Calcidice.

Atlasul istoric PUTZGERS dă ca locuind în interiorul peninsulei pe Boțienii traci.

În ce privește tracismul Calcidiceii, este suficient să amintim concluziile arheologului grec K. Gheroiani, după care...«*Peninsula Calcidică, în antichitate, a fost locuită de națiuni tracice, ca: Idonii, SITONII, (neamintiți până acum), Bisalții, Boțienii, însă prin sec. VIII sau VII au cucerit-o Ionienii greci din Eubea și din alte insule grecești, și erau așa de numeroși, încât au transformat-o și în ce privește limba și în ce privește obiceiurile, într-un ținut grecesc pe de-a întregul, cum a rămas și până în prezent.*».

Cât despre grecizarea Calcidiceii, constatarea lui Gheroiani are valoare doar în privința țărnicurilor, pentru că interiorul, chiar al Calcidiceii, a rămas mai departe patria autohtonilor Traci.

De altfel chiar Gheroiani re-strânge sfera grecizării în Calcidica.

Vorbind despre peninsula Acti, (azi Athos), una din cele trei peninsule ale Calcidicei, K. Gheroiani afirmă că...«*cele opt orășele din ea (adica din peninsula Acti), au avut un mic număr de populație grecească, alături de restul însemnat al vechilor Traci și Pelasgi, care niciodată n-au primit limba grecească*».

Un alt autor grec, A. G. Dalezios, ocupându-se de Bisalți, și ei

vechi locuitori ai Calcidicei, constată că aceștia vorbeau două limbi diferite; se înțelege că una din aceste limbi era limba lor maternă, iar cea de-a doua, probabil, limba greacă, învățată din contactul cu coloniile grecești de pe coaste.

Așa că Peninsula Calcidică, deși una din cele mai intens colonizate de Greci, n-a fost chiar atât de grecizată și că autohtonii s-au putut menține și aici până în epoca romană.

TRACISMUL MACEDONIEI NORDICE

Prin Macedonia nordică se înțelege nordul Greciei de azi și sudul Jugoslaviei și al Bulgariei, corespunzând cu parte din județul Florina (Grecia), cu regiunea Bitoliei (fosta Pelagonia) din Jugoslavia, la Nord de care era Dardania; apoi sudul Bulgariei și jurul orașului Ghevghelii (Jugoslavia), unde era Peonia.

La nord de munții Mesapii (adică la nord de Peonia), în Bulgaria de azi, locuiau Agrianii.

Toate popoarele, care locuiau vechea Macedonia nordică, aparțineau deopotrivă neamurilor tracice. Aceștia erau: *Peonii, Dardanii, Agrianii și Pelagonii*.

PEONII

Peonii sunt neamul trac cel mai important din Macedonia, până la apariția puterii macedonene, pentru că ei au dominat toate țările, care, mai târziu, sunt înglobate și cunoscute sub numele de Macedonia. Despre Peoni pomenește însuși Homer.

În ce privește originea lor tracă, ne-o confirmă învățatul grec G. D. Capsalis. Vorbind despre popoarele

care au locuit la început în provincia Botiea din Macedonia, G. D. Capsalis scrie că aceștia au fost... «*Peonii și Botienii, neamuri pelasgice sau mai degrabă tracice*».

Un alt învățat grec, H. I. Macaronas, spune despre Peoni că erau «...*popor probabil de nație tracă, stabilit din vechime în Macedonia, având centre în special în țările din nordul Strimonului, Vardarului și valea râului Erigon, afluent al Vardarului*».

De aici, adică din regiunea pe care o locuiau la început, puterea lor s-a întins și au ajuns să stăpânească toate popoarele și țările, care vor forma mai târziu Macedonia.

Ei stăpâneau la un moment dat: Pieria, Pelagonia, Orestia, apoi Eordia, Almopia, Botiea, Ematia, Migdonia, Crestonia, Bisaltia precum și toată valea râului Strimon, de la izvoare, din ținutul Agrianilor, și până la vărsare, sau, după constatările învățatului grec Macaronas: «...*Pieria, Pelagonia și Orestia erau înainte locuite de Peoni*»; «*de asemenea și cei care locuiau în Eordea, Almopia erau de rasă peonică*», iar după G. D. Capsalis, în Botiea lo-

cuitorii au fost Peoni și Botieni.

Tot după Macaronas, chiar...«*ținutul de la răsăritul Strimonului era peonic până la munții Ropode, unde Peonii Edoni [din țara Edoniei, Traci și ei], făceau graniță cu Bessi Traciei*».

Nu numai atât, dar expansiunea lor a trecut și în Asia, unde monede de-ale lor s-au găsit până în ținutul Tigrului și al Eufratului și Oronte în Asia Mica.

După crearea noului stat traco-macedonean, Peonii s-au retras la mijlocul Vardarului și Strimonului, unde îi menționează istoricul Herodot, numind țara lor...«*civilizata Peonie de la Strimon*».

Ei sunt cucerii definitiv în anul 284 î.e.n. de regii Macedoniei și vor face de acum parte din acest stat.

Naționalitatea tracă a Peonilor o trădează, cred, și numele orașelor care le-au aparținut și pe care ni le arată istoricii greci: Avidon, Vilazoru, Stovu, la apus de Axius; Tranupara, Traviana, Estreon, Doviru, la răsărit de Axius; apoi Siris (azi Seres), cel mai de seamă oraș al Peoniei de la Strimon.

Privind numele acestor orașe, în care numai filologii pot vedea totul, suntem îndreptățiți totuși să credem că și ele ne-ar da unele indicațiuni: de pildă Avidon are același sufix *don* pe care îl întâlnim frecvent în legătură cu numiri tracice (Edonia, Migdonia, Macedonia); Tavriana amintește de Optatiana sau Largiana dacă, iar orașul Tranupara are sufixul *para*, de origină tracă, întâlnit și la Tracii Bessi (Bessapara) și la Dardani (Dardapara). Tot niște Peoni traci sunt și așa numiții Siropeonii sau Sirii, care locuiau în jurul orașului Siris (azi Seres), acesta fiind și centrul lor. Despre Siropeoni, scrie

Herodot, că pe la anul 496 î.e.n. împreună cu alte nații de acolo, ar fi fost luați din ordinul regelui persan Darius și duși în Asia, după ce li se cuceriseră prin viclesug orașele lor, iar ținuturile le-au fost ocupate de Odomanți, alt trib trac, care locuia la nord de ei. Orașul Seres, care se mai numea și Siris-Sirra-Sirre-Sarra-Serre, și-a păstrat numele până azi.

Intemeiat înainte de secolul V î.e.n., Herodot îl amintește și-l dă ca peonic, locuit de Siropeoni până la 496 î.e.n., de când, deși locuitorii fuseseră luați de Persi, numele orașului va supraviețui, ceea ce înseamnă că el a fost păstrat, dacă nu de o parte din aceeași Traci, rămași totuși în țara lor, dar de alți Traci.

D A R D A N I I

Sunt un alt grup important trac, locuind regiunea de sud a Serbiei de azi, sau, în termenii geografici de atunci, nordul Macedoniei, între Iliria și Moesia.

Cât despre Dardani, cercetătorul grec G. D. Capsalis afirmă că sunt un popor vechi al Traciei, care, la început locuia în sudul Dunării, prin văile afluenților râurilor Drinul și Margu, ca și la izvoarele Vardarului. Ei s-au luptat cu regii Macedoniei Filip și Alexandru cel Mare, fără a putea fi cucerii și anexați, din cauza caracterului lor războinic, impunându-li-se doar suveranitatea Macedonenilor, împreună cu Tribalii, Taflantienii, Traci și ei, și Ilirii, învinși de Alexandru cel Mare.

Pe la anul 283 î.e.n., ținutul lor e ocupat de Lisimah, în calitate de rege al Traciei, iar pe la anul 280 intră sub dominația Celților, care năvăliseră în acele părți.

Dardanii iau parte la invazia Celților în Macedonia și Grecia continentală. După dispariția puterii Celților, Dardanii, pe la 274, au anexat ținutul Taflantienilor.

Pe la 272, sub regele Monuniu, ei se luptă cu Alexandru, fiul lui Pirus, pentru că acesta voia să ia țara Taflantienilor, aflată sub dominația lor, și mai ales orașul lor bogat Dirachium (Durazzo). Dardanii au avut apoi un lung război cu regele Macedoniei Demetriu, (fiul lui Antigon Gonatul), care a și căzut ucis în luptă cu ei, la 229 î.e.n. Ei vor duce lupte crâncene cu Romanii, cărora le vor rezista mult timp, fiind în cele din urmă supuși, împreună cu Moesii.

Pe timpul dominației romane, Dardania face parte din provincia Moesia, iar mai târziu este supusă Iliriei.

În această epocă orașele principale ale Dardaniei erau: Scupi (azi Scopia, în Serbia); Ulpichi; iar până în secolul III e.n. capitala Dardaniei este orașul Niș, locul de naștere al împăratului Constantin cel Mare. Fiind cucerii de Romani, ei s-au romanizat, procesul acesta fiind confirmat și de G. D. Capsalis. Ba ei au dat Romanilor mulți oameni mari, mai ales în armată, aceasta datorită spiritului lor războinic. Așa de pildă din rândurile lor s-a ridicat Claudius al II-lea, împărat roman.

Numărul Dardanilor a fost mare, de vreme ce un grup din ei a coborât spre sud, în Asia Mică, anume în colțul ei nord-vestic unde, sub numele de Troieni, au jucat un rol important în istorie.

Iată dar că și vestiții Troieni nu sunt altceva decât Traci, din grupul Dardanilor. Aceștia au lăsat urme în toponimia regiunilor locuite de ei. Homer amintește de un oraș vechi, pe coasta Asiei Mici, anume Dardan, lângă Abibus, de unde se varsă râul Rodios. Ptolemeu menționează un cap cu numele Dardan. Procopius, în vremea lui Justinian, amintește în Dardania de orașe cu sufixul trac *-para* (sau *pera*), ca: Dardapara, Priscupera, Hesdupara.

Dar denumirea de Dardanele nu amintește ea oare numele Dardanilor, care locuiau pe țărmurile acestei strâmtoari?

Mai este demn de menționat și faptul că, cu numele Dardan, apar în mitologie o seamă de eroi, totdeauna aparținând neamurilor tracice, ceea ce înseamnă că acest nume face parte din patrimoniul trac. Așa de pildă se amintește de un Dardan, fiul lui Jupiter cu Electra, care trăia în insula Samotracia, ea însăși o țară locuită de Traci; de un alt Dardan, fiul lui Iliriu, care, după tradiție, ar fi dat numele unui ținut întreg, anume Dardania (în vechime Iliria).

NOI, TRACII

AL DOMNULUI IOSIF C. DRĂGAN

După strălucitul succes pe care l-au reperat operele d-lui Dr. I. C. Drăgan la cel de al doilea Congres Internațional de Tracologie, ținut la București în septembrie 1976, precum și în urma puțin obișnuitului succes de librărie al volumului «NOI, TRACII, o istorie multimilenară a neamului românesc», care a avut un tiraj ieșit din comun de 42.000 exemplare, epuizate în câteva săptămâni, continuă să ne sosească la redacție aprecieri elogioase de la foarte mulți cititori, din țară și din străinătate, ce scot în evidență, pe lângă erudiția autorului, și marele său patriotism, profunda lui dragoste de neam pe care caută să-l scoată din bezna milenară unde «zăcuse» atâtea secole, fără ca cei îndreptățiți să se aplece asupra acestui trecut.

Autorul caută să repue în drepturile sale neamul acesta, pe cât de mare, pe atât de nedreptățit și urât de dușmani, și să dovedească neîntrerupta lui continuitate pe acest pământ. Se spulberă în acest fel legendele, mai mult sau mai puțin interesate, despre «o enigmă și un miracol al poporului român» și se închiude gura acelor «zeleși apărători» ai teoriei lui Rösler et Co., cu privire la *continuitatea* poporului român în Dacia Traiană. Se arată în mod concret și neîndoios că nu suntem venetici pe aceste meleaguri, că suntem Traci și că istoria noastră nu

începe în jurul anului 800 e.n., ci cu peste patru mii de ani în urmă.

În aceasta constă inestimabilul merit al operei D-lui Dr. Drăgan, pentru care va binemeri de la patrie.

În scrisoarea adresată D-lui Dr. Drăgan, scriitorul Edgar Papu îi comunică: «Pe mine cartea m-a încântat și ca operă științifică, și ca operă patriotică și mai cu seamă m-a încântat felul cum ați știut să dirijați către o perfectă convergență aceste două obiective... Este -apoi- vorba de foarte interesanta Dvs. idee asupra Dunării care, în marea civilizație tracă, a jucat același rol ca și bătrânele fluvii asiatice, pentru vechile civilizații ale Orientului.

Prin aceasta ați integrat pământurile noastre în categoria unora din cele mai strălucite civilizații ale vechimii. De fapt ați creat o mutație în concepția despre evoluția culturii, mutație importantă nu numai pentru noi, ci și pentru întreaga Europă. Originarul leagăn al civilizațiilor n-ar mai fi Orientul, ci chiar continentul nostru, unde locuitorii ținuturilor carpatodunărene au inițiat primul model de civilizație ce se va reiterna spectacular în marile centre vechi-orientale...»

Profesorul universitar Titus Georgescu, după ce-și arată «marea satisfacție spirituală avută cu lectura cărții, («...sunt pur și simplu entuziasmat. Am citit lucrarea pe nerăsuflăte...»), face o sugestivă apro-

piere cu capodoperele antichității clasice, când spune «...ca într-o altfel de Iliadă și Odisee, dar a poporului meu, am găsit ceea ce arid, stângaci adesea, incoerent, aflasem în destule cărți de istorie, monografii sau culegeri de studii. «NOI, TRACII» este cu totul altceva. Sigur sunt momente de legendă, sunt deducții, sunt intuiții, dar toate pe un fond de realitate istorică. În definitiv care popor a exclus legendele din aranjarea istoriilor? Dar dincolo de aceste considerente, «NOI, TRACII» reprezintă o torță. Ea a fost aprinsă. Orice ar spune obedienții, puriștii, fricoșii, cartea se citește și luminează, stârnește pasiuni și meditații profunde».

Cartea Domnului I. C. Drăgan provoacă adânci reflexii intelectuale și meditații științifice, pe care literați și oameni de știință simt necesitatea de a le comunica și altora.

De la Paris, scriitorul Andrei Pandrea (Dr. Andrei Marcu), membru al Uniunii Scriitorilor din RSR și autor al unor cunoscute lucrări ca «Hoinar prin Bucegi» (două ediții), sau «Medic la Boișoara», își împărtășește gândurile ivite în urma citirii acestei valoroase lucrări: «...vă mulțumesc pentru scrierea cărții «NOI, TRACII». Am citit-o pe nerăsuflăte și cu enormă plăcere... Fuziunea plasmei științifice a unor personalități de prim rang din Europa și din lume, cu ideile marilor creatori de ieri și de azi, ai neamului nostru, fenomen cu totul rar în scrierile contemporane, devine în *TRACII*, jocul serios și pasionat al unei inteligențe scilpitoare și temeinic informate, plimbându-se cu dezinvoltură și familiaritate atât prin Italia etruscilor, ori a latinității clasice, ca și pe meridianele europene ori ale Terrei.

Readucerea în actualitate a Pelasgilor -și, bineînțeles, a Tracilor-, pe urmele fecunde ale unor N. Densușianu ori P.P. Panaitescu (și trecând, bine înțeles, prin Iorga și Pârvan), mi se pare a se datora unor simțuri proaspete și unei gândiri necântușate.

Pasajele privind etnogeneza și alte observații pertinente diseminate în carte -și sunt atâtea!- m-au făcut să le fișez, de îndată, pentru a le utiliza, ca argumente, la rândul-mi.

Deocamdată m-aș opri aici; nu fără a-mi exprima dorința de a Vă împărtăși, -dacă va fi posibil-, și prin viu grai, unele din gândurile mele, care, sunt sigur, le vor întâlni din nou, cu bucurie și fruct, pe ale Dumneavoastră...»

O pătrundere adâncă în sensul cărții, prin arătarea misiunii ei pentru aflarea noilor căi ce se deschid studiului istoriei noastre, o face Dl. Dr. Vasile Vetișanu, Cercetător științific din București. Pentru argumentele valoroase cuprinse în studiu, redăm mai jos textul scrisorii, care îi va ajuta pe cititori să pătrundă mai ușor anumite înțelesuri tainice ale «istoriei noastre milenare».

«Există cărți care prefațează o epocă și-i deschid acesteia «căi nebătătorite» de veacuri și de milenii, pentru a trezi dintr-o amorțire conștiințele indivizilor. E tocmai ceea ce încearcă și se reușește să ne arate lucrarea prof. Dr. Constantin Drăgan, NOI, TRACII», dar mi-aș permite să adaug, cu un titlu pe care l-am dat unui articol publicat într-o revistă pentru viitorii intelectuali, ne recunoaștem în paginile acestei cărți pe «NOI, TRACII ÎN CIVILIZAȚIA LUMII. Spre această civilizație a lumii ne conduce ideatica cărții, renovând sensurile unui adevăr, du-

pă care, cum ar spune iluminatul Pârvan, noi «am dat altora din jur lumină». Unora li se pare riscant să vorbești despre o asemenea carte, cu atât mai mult cu cât aceștia au fost obișnuiți, ori mulțumiți cu o istorie fragmentară și cu evenimentele ei de suprafață, sperându-i adâncurile.

Desigur, explorarea originilor noastre cere o cutezanță și o putere de intrare în fenomen, și ambele semnifică o înaintare spre noi înșine, spre conștiința de sine, care nu e ceva aleatoriu pentru noi, dacă în existența umană înțelegem că ea are forța unui destin. Filozofic vorbind, întâmplarea devine în acest cadru al descoperirii moderne a originilor o necesitate, menită să ne conducă spre funcțiile generatoare ale unui neam. Lucrarea NOI, TRACII ne-a apropiat în mod peremptoriu de ideea constructivă, după care locul nostru adevărat își are obârșiile în marele curent de viață, care e neamul Tracilor, asupra căruia, aproape discontinuu, s-a răsfirat o lumină superficială, menită să ne abată de la fața lăuntrică a ființei noastre. Mai mult, fără a fi istorici de profesie, înțelegem cum această istorie se moștenește întocmai ca și sufletul părinților; înțelegem cum geneza și substratul primordial în gestațiunea lor continuă au zămislit forțele biologice și spirituale diriguitoare ale unui neam, ca cel al Geto-Dacilor, «cei mai drepți și mai viteji dintre Traci».

Pe de altă parte, consider că lucrarea NOI, TRACII se înscrie în linia tradițională a spiritualității românești, reconstituind epoci uitate, tocmai atunci când, pentru unii, ele păreau iremediabil pierdute. Și aceasta se întâmplă într-o epocă ca a noastră, în care orgoliul științei cre-

ează mentalități «scientiste», robite factologicului și avantajului de serie. NOI, TRACII răstoarnă o dogmă, nu prin axiomele ce puteau fi instaurate de autor în primele pagini, ci prin întoarcerea la unitățile generatoare de viață, la acel «strat al mumelor» care pecetluiește ordinea lumii românești. Căci înainte de a le așterne pe albul filelor, un popor ca cel al Geto-Dacilor, și-a scris viața pe fața pământului, în tremurul frunzei «din codrii seculari», după o credință și o «religie a lemnului», care a dat vârsta nepieritoare acestui spațiu românesc. A fost un semn al nostru, în celelalte, multe, ale lumii, așa cum ne destăinuie această carte, țesută din orizonturi sufletești adânci.

NOI, TRACII, gândindu-ne la ceasul ei de ieșire în lume, ne amintește de cuvintele marelui Iorga, care spunea că noi Românii n-am avut un noroc mare, dar am avut întotdeauna noroace mai mici, ce ne-au salvat de la pierire.

Și, totuși, sunt puțini acei care s-au întrebat de unde vine credința profesorului I. C. Drăgan în originile și în sufletul trac? Unii, prea enciclopediști, vor fi tentați să ajungă până la filozoful Platon care, în *Charmides*, vorbește de înțelepciunea celui «om între oameni», Zalmoxis. În necunoașterea lor nu se vor gândi că adevăratul drum i-ar fi dus în acel tărâm de legendă, de cântec și de iubire omenească, care e Lugojul românesc, -*Lugo di Romania*- cum îl numește profesorul I. C. Drăgan în volumul I, PRIN EUROPA. Acel Lugo, pentru a face o paranteză, în care celui mai original filozof european, Lucian Blaga, i s-au dezvăluit taințele «spațiului mioritic», în unduirea deal-vale, înso-

țită de îngereasca alchimie a cântecului de la vii, între spovedania și comunicarea tradiției trace, trecută în port și obiceiuri căci, spune același filozof: «cultura Banatului e neaparat o cultura etnografică, anonimă populară; e parcă o etnografie crescută în tihna senzuală a unei dumineci fără sfârșit. Te repezi în zece sate și găsești douăzeci de variante ale aceluiași cântec. Bogăția pământului își trimite reflexele peștrițe în banii de aur din salbe, în argintul țesut fără zgârcenie pe șolduri și în strigătul roșu al mătăsurilor topite în zăpada cămășilor. Sărbătorile mari ale anului nu se reduc numai la două ceasuri de ceremonie mecanică în fața altarului, ele trăiesc și în afară, amintind păgânătatea prin bucuria obiceiurilor exterioare dogmei. Zeii cu picioare de țap s-ar simți nespuse de bine ca privitori barbari ai anumitor datini din șesul Banatului». Acesta e fondul de viață, fondul trac, unde își găsește izvoarele prime, năzuința și creația prof. I. C. Dragan.

O idee scumpă nouă, pe care o restituie istoriei noastre cartea NOI, TRACII, este aceea a europeismului. Un europeism pe care noi l-am cultivat întotdeauna, fără înfumurări și

orgolii deșarte. Căci în timp ce imperiile ce se credeau milenare desemnau aici domni și împărați prin pacte rușinoase, noi ne știam stăpâni în împărăția gândului creator de frumos și omenie, printr-o doctrină multimilenară, în formula profesorului Drăgan, transfigurată în mituri, în datini, obiceiuri și tradiții fără vârstă. Politic, istoria noastră putea fi dominată de seminții trecătoare, dar, spiritual, aceeași istorie se înalță stăpânind și asimilând, după rânduirile ei din vremuri imemorabile.

Ca istoric al filozofiei, aș fi putut căuta dialectica ideilor din NOI, TRACII, dar această dialectică acționează de la sine și răzbate de sub bolțile conștiinței, adică din adâncimi și rosturi sufletești care n-au nevoie de principii metodologice, străine de ritmurile vieții.

NOI, TRACII este cartea meditației continue în sfera filozofiei istoriei, deoarece semnificațiile ei de durată conturează orizonturi ideatice, nebănuite până acum de căutările istovitoare ale cugetării. Așa se explică de ce cartea NOI, TRACII luminează trecutul, revitalizează prezentul și deschide căi de acțiune viitorului.

(vom reveni)

În viziunea D-nei
Tereza M. Moriglioni Dragan

DECEBAL

Medalie de bronz
de Gherghe Adoc

HISTOIRE DES ROUMAINS

DE LA PENINSULE DES BALCANS

PAR N. IORGA

(suite)

Dans le récit du grand combat d'Andrinople on voit comment «li Comain s'arestèrent et li Blac et li Grieu: Et li Comain et li Blac se recommencièrent à retraire». Comme Villehardouin demeura dans cette «Romanie» byzantine, étant un des grands feudataires de l'Empire latin de Constantinople, il faut bien admettre qu'il connaissait le sens des termes qu'il employait, et, lorsqu'il dit, une dizaine de fois: «roi de Blakie», il pense évidemment à la province de ce nom dont Joannice était le possesseur avant d'être le roi, le Tzar qu'on sait. Ceci expliquerait aussi l'opiniâtreté avec laquelle il prolongea cette attaque contre Salonique, qu'il n'eut pas le temps de conquérir. Robert de Clary, autre historien de la croisade, connaît seulement «Jehans li Blakis», «Johans li Blaks», et sa «terre de Blakie», et Henri de Valenciennes mentionne déjà, en parlant de l'ambition d'un autre chef des Valaques, une «Blaquie la grant».

Choniâtès, qui parle aussi d'une «langue des Valaques» (Βλαχον φωνη) mentionne d'autres chefs de cet Etat dont les bases étaient bien différentes de la tradition politique qu'il invoquait. On trouve un Litovoïu, un Nicolas Litovoïu, établi à Mélénik de Macédoine, un Sichmane, qui est qualifié de «Vlaque»; Sérès a pour commandant un Dragota; le

nom de Chrysos, qui domine de la hauteur de sa roche de Prosakon-Prosek une partie de la Macédoine, n'a rien de grec; la forme hellénique recouvre le mot valaque de Hîrsu.

Cela suffit pour élucider complètement l'origine de cette dynastie des Asénides. Quant au titre de «roi des Bulgares et des Blaques» que la Curie donne à Joannice, et au souvenir des ancêtres romains qui est mêlé dans les missives du Pape à ce puissant dynaste qu'il fallait gagner à tout prix, il ne faut y voir qu'une flatterie et surtout une manière d'éluder la qualification impériale qu'ambitionnait ce parvenu et que, même avant d'avoir voulu épargner la sensibilité des empereurs latins de Byzance, convoitée par le barbare, Rome ne croyait pas avoir le droit de lui accorder.

L'importance de l'élément valaque dans la péninsule des Balcans est prouvée aussi par le témoignage du problématique Ansbert, dans son «Histoire de l'expédition de l'empereur Frédéric», de cette expédition qui coïncide avec la révolte des trois frères. Les croisés trouvent sur leur chemin, aussitôt après avoir passé les frontières de la Hongrie, des «misérables Grecs (*Greculi*), des Bulgares, des Serbes et des Valaques» (*Vlacos*) demi-barbares», armés de flèches empoisonnées, qui cherchent à voler les chevaux de l'armée. Réuni aux Serbes de Néma-

nia, pour combattre les Byzantins, se trouvent en armes ce Pierre et cet Asen, frères, et la source contemporaine dit: «Calopierre le Valaque et son frère Asen, avec leurs sujets valaques» (*Kalopetrus Flachus et frater ejus Crassianus cum subditis flachis*). Les «Grecs et Valaques» qui rôdent autour du camp sont cependant des soldats de l'empereur.

L'essor que prit la puissance des Assénides - le neveu des trois fondateurs de l'«Empire», Jean Asen, qui avait passé sa jeunesse en territoire roumain, en deçà du Danube, domina de Durazzo aux portes de Constantinople - fut cependant peu propice à la Thessalie, dont les forces nationales furent employées ailleurs, pour d'autres buts, et s'épuisèrent à accomplir le programme impérial des zéloteurs de l'ancien Tzarat.

DESPOTAT d'ÉPIRE ET GRANDE VALACHIE

La Thessalie continue cependant à être la Valachie, «la Grande Valachie», terme qu'on rencontre aussi dans Pachymère, chroniqueur des Paléologues rétablis à Constantinople, au commencement du XIVe siècle. Mais le temps était venu où, avec leurs voisins, les Albanais, les Roumains restés dans l'Épire pouvaient se manifester aussi comme soutien d'un autre État.

Les Latins, en conquérant la capitale vénérable de l'Empire byzantin, avaient provoqué le départ des descendants des anciennes familles qui y avaient régné. Alors que d'autres créaient des centres de résistance à Trébizonde et à Nicée, un Michalitzès, de la lignée des Ange et des Ducas, s'établissait, ayant épou-

sé la fille d'un seigneur local, albanais ou roumain, dans l'Épire (1204-1214), d'où ni les rivaux grecs, ni les usurpateurs latins, ni les envahisseurs bulgares, ne purent le déloger, et son successeur, Théodore, non plus, jusqu'à cette bataille de Clcotnitza (1234), qu'il perdit contre Jean Asen. Il trouva, de même que les Tzars d'Ochrida et les princes serbes de la Dioclée, l'appui le plus dévoué parmi les vieilles races indigènes, Albanais et Valaques. C'est avec leur concours que le second «despote des régions occidentales» put se faire couronner empereur à Salonique.

Parmi ses possessions Georges l'Acropolite mentionne, après Sérès, Pélagonie, Prilep, Elbassan, toute la Grande Valachie. Ce pays était tombé en partage, à la grande curée de l'Empire byzantin, au marquis Boniface de Montferrat, devenu roi de Salonique, mais il n'avait pas réussi à l'occuper en entier, bien que la plaine de Larissa lui appartînt. Il paraît même qu'un Allemand, Berthold de Katzenellenbogen, eut un fief thessalien du côté de Velesino.

Les Valaques vécurent sous ces despotes, qui n'auraient pas pu régner sans leur concours, dans une autonomie parfaite, correspondant à leurs traditions nationales et locales: en 1238, après la grande défaite et la captivité de Théodore, le second Michel, qui, liquidant une partie du domaine albanais, avec Croïa, s'étendit du côté de Vodéna en Macédoine et fixa sa résidence à Larissa, leur accorda l'exemption d'impôt. Il s'agissait, en effet, de les gagner aussi bien contre les Bulgares, dont le Tzar, Jean Asen, avait occupé pour un moment l'hé-

ritage de Théodore prisonnier, que contre Jean, bâtard de Théodore, qui, prenant la voie de Mer, s'était présenté dans cette Grande Valachie comme héritier de son père, occupant les deux capitales du pays; un autre concurrent était Manuel, frère de Théodore, qui eut la partie orientale de la province, grâce au secours des Nicéens.

Michel II, dont le règne agité, d'ambitieux toujours préoccupé de nouveaux projets, ne finit qu'en 1271, employa souvent dans ses guerres, en dehors de Valaques isolés, comme Borila Lungul, ces Roumains de Thessalie que la chronique grecque, contemporaine, nomme «Mégalovlachites», d'après leur Grande Valachie. Son fils bâtard, Jean, avait épousé la fille de leur chef, qui est appelé dans la source byzantine Taronas, et qui a dû être un Roumain lui-même. Ce fut en vain que les Paléologue, revenus à Constantinople, essayèrent plus tard d'y établir Théodore, fils de l'empereur Andronic II, destiné à épouser la fille du duc catalan qui dominait à Athènes. Marié à Irène, fille bâtarde du même Andronic, Jean garda comme héritier de Taronas sa province jusqu'à ce qu'il fut tué par le fils du comte latin de Céphalonie, son propre neveu, lequel était déjà seigneur, en Acarnanie et Étolie, de la «Petite Valachie». A la mort de son père, Jean avait agrandi les limites de ses possessions. Sa fille avait épousé un prince serbe.

Une grande partie des Roumains était restée sous le sceptre de Nicéphore, autre fils de Michel II et son successeur en Épire. Nicéphore ayant marié sa fille Thamar à Philippe de Tarente, fils du roi Charles

II de Naples, la Valachie se trouva entre les territoires qui furent assurés par une donation de son père à ce prince, devenu despote de Romanie. Philippe envoya un évêque latin à Lépante, obligeant le Métropolitain orthodoxe à s'établir à Ianina. Mais l'héritage des Ange d'Épire passa à la duchesse Anne, régente au nom de son fils, Thomas (dès 1296), tandis qu'à Lépante, devenue Capitale du despotat inférieur, Constantin et Jean (1318) succédèrent au premier Jean, - Jean II ayant pour tuteur le duc d'Athènes, Guy de la Roche, qui nomma un maréchal de Valachie et deux hauts officiers français. Si Thomas s'intitulait «grand despote de Romanie, prince de Valachie, duc de Vagénétiá, seigneur du château de Ianina», Jean II de Lépante était «duc et sébastocrator de la Grande Valachie».

Les Paléologue de Constantinople n'arriveront à s'établir en Épire, par une cession, qu'en 1337-1338, et surtout après que Nicéphore, fils de Jean Orsini, sera tué par les Albanais dans la grande bataille sur les bords de l'Achéloüs, en 1359. En Thessalie, après la domination du sébastocrator et despote Gabriel Étienne, un dernier prince, Jean l'Ange, sera établi par l'empereur Jean VI Cantacuzène comme «seigneur de la Valachie» thessalienne, qu'il administra pendant plusieurs années, bien que déjà les Serbes eussent pénétré dans ce pays.

Suivons de plus près ces faits intéressants.

Pendant les derniers temps de la domination byzantine l'élément grec s'était renforcé en Épire, surtout grâce à l'appui de la régente Anne, dont l'influence et le prestige étaient si grands, que son mari, l'Orsini

passé à l'orthodoxie, le fondateur de l'église de la Panagia à Arta et le patron d'une paraphrase de l'Illiade, s'intitulait «Comnène, Angéلودukas, époux de l'impératrice Anne». La présence passagère des chevaliers du duc d'Athènes, Gautier de Brienne, à Bodonitza, en Thessalie, et à Arta même (1332), n'amena qu'un hommage nominal de la part du despote Jean envers le roi Robert de Naples. Mais à Lépante se maintirent encore pendant quelque temps les mêmes Napolitains, et Durazzo appartenait dans les premières années du XIVe siècle à Jean de Gravina, un autre Italien en relations avec la royauté angevine, puis à son fils Charles (1348).

En 1333, à la mort de cet Étienne fils de Gabriel, peut-être un Angélos lui-même, maître pour quelque temps de la Thessalie, l'officier qui représentait le César byzantin à Salonique essaya une restauration de la domination impériale directe dans cette plaine thessalienne, où s'était déjà niché, à Stagoi, Tricala, Élassona, Jean Orsini d'Épire. Le jeune empereur Andronic réussit à se faire prêter le serment par les tribus valaques qui apparaissent à ce moment dans l'histoire: les Boua, les Malakassi, les Mésarites. Un retour offensif de Jean fut arrêté par sa mort prématurée. La princesse byzantine qui lui avait donné le poison pouvait accomplir maintenant sa mission: elle rendit l'Épire à sa famille. Ce fut en vain que son fils Nicéphore alla chercher un appui à Patras, auprès de Catherine, princesse d'Achaïe, qui continuait à porter le titre vain des empereurs latins de Constantinople. Une expédition de Louis

de Tarente, fils de Catherine, en Albanie n'eut pas le résultat durable: sa fille, Jeanne, perdit l'héritage d'un père décapité par le roi de Hongrie en 1368.

Cependant les habitants, Albans, Roumains et Grecs, regrettaient leurs anciens dynastes, en Épire aussi bien qu'en Thessalie. Ils accueillirent avec des acclamations le jeune Nicéphore, revenu, avec l'appui de l'impératrice latine, dans ses possessions, en 1338. Jean l'Ange, ancien seigneur de Castoria, collabora avec le gouverneur de Salonique pour ramener l'ancien ordre de choses, qui était celui d'une large autonomie locale sous des princes sans puissance et sans ambition. Arta ne fut prise qu'avec difficulté. Nicéphore dut se soumettre cependant en 1339-1340, épousant la fille de l'empereur Jean VI Cantacuzène, et Jean l'Ange prit sa place en Épire aussi bien qu'en Thessalie.

Il garda ce dernier pays, comme vassal plutôt nominal de l'«impératrice» Anne; les Catalans durent abandonner les places qu'ils retenaient encore dans le pays; les intrigues d'Anne n'atteignirent pas leur but. Cette nouvelle seigneurie autonome de la Grande Valachie dura jusqu'en 1349. Jean accueillit dans sa province Manuel, le fils fuyard de Cantacuzène. La chronique, contemporaine, de Ramon Muntaner, l'historien de ses compagnons, les membres de la Compagnie Catalane, parle de ce «Langlo» qui était «senyor de la Blaquia», laquelle «Blaquie» est «la plus forte terre du monde». Le «fié des Valaques», ainsi que «Blaquie la Grant», apparaissent aussi dans *Le livre de la conquête*.

Entre ses anciens titres Étienne

Douchane, l'«empereur» de sa race, porte celui de «despote d'Arta et comte de Valachie». Il s'était présenté dès 1349 comme le successeur indiqué de Jean l'Ange. Son général, Prélioub, occupa sans résistance - et probablement avec l'assentiment des habitants - toute la Thessalie, qu'il réussit à défendre contre une tentative de récupération de la part de Cantacuzène: sa capitale était Iannina. Un «fils de Borila» se trouvait aussi parmi les officiers du nouveau Tzar slave. Une fille de l'«impératrice» Anne, qui était maintenant la femme du prince bulgare Jean Asen et gouvernait Avlona et Kanina, espérant pouvoir gagner la région supérieure de l'Épire, épousa Siméon, frère d'Ouroche, qui eut en partage la Petite Valachie étolienne et acarnanienne. Une ombre de légitimité se conservait ainsi dans ces régions, Siméon étant, du reste, fils d'une Paléologue. Et c'est au nom de la légitimité la plus authentique que Nicéphore revint pour tomber en 1358 sous les coups des Albanais révoltés.

Déjà, dès la fin de l'année 1355, Étienne Douchane, l'«empereur» slave, était mort; toujours occupé de sa querelle avec Jean Cantacuzène, il n'avait pas eu le temps de consolider ses possessions. Siméon conserva la Thessalie plutôt au nom de sa mère et de sa femme Thomaïde, la fille d'Anne; en 1366 il

donnait des diplômes en langue grecque, selon l'usage byzantin, comme «empereur», mais surtout comme «seigneur de l'Albanie entière» et comme «héritier de la Valachie». Il résidait à Tricala.

C'était, de même que le Bulgare d'Avlona, son beau-père, un vrai prince grec, affectionnant tout ce qui rappelait les souvenirs byzantins. Aussi au retour de Nicéphore, son beau-frère, rien ne fut changé dans l'aspect de la province. Après la fin tragique de ce dernier, Siméon établit à Tricala sa femme, soeur du prince tué, et occupa lui-même Iannina et Arta. Puis, comme la veuve de Prélioub, qui avait épousé l'Albanais Hlapen, réclama l'héritage de la Valachie, il recourut au concours des Albanais et des Valaques, abandonnant à Pierre Liocha, chef des Mazaraki et des Malakassi, donc un Roumain d'origine, Arta et l'Étolie. Lorsque, après sa mort, les Albanais menacèrent l'Épire et qu'il fallut faire venir de Vodéna en Macédoine, où il vivait avec sa mère, Thomas, le fils de Prélioub (1367), celui-ci avait déjà épousé la fille de Siméon, qui, élevée dans les traditions de sa mère, Thomaïde, s'intitulait; «Marie, Angéline, Comnène, Dukaine, Paléologue», réunissant ainsi à son nom de baptême ceux de toutes les dynasties qui s'étaient succédées à Constantinople depuis des siècles.

(à suivre)

Acest Buletin este conceput ca o tribună liberă de circulație a ideilor provenite nu numai de la specialiștii consacrați, ci de la toți cei ce se ocupă de probleme tracologice. Publicarea unui articol sau a unei lucrări nu însemnează ca reprezintă implicit și punctul de vedere al Centrului de Studii Istorice.